

บทสรุป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะสร้างเครื่องมือ สำหรับวัดผลการศึกษากฎปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้กำหนดคุณลักษณะ ของนักศึกษาพยาบาลที่จำเป็นต้องวัด เพื่อให้ผลการศึกษากฎปฏิบัติ ได้ผล เป็นที่พอใจ ซึ่งคุณลักษณะที่กำหนดนี้มี 3 ด้าน ได้แก่

1. ความสามารถในการปฏิบัติพยาบาล
2. ความรับผิดชอบ
3. ความสามารถในการเป็นผู้นำและความเป็นมนุษยสัมพันธ์

เมื่อกำหนดคุณลักษณะทั้งสามด้านที่จะต้องวัด ดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยได้กำหนดพฤติกรรมและมาตรการ สำหรับวัดคุณลักษณะทั้ง 3 ด้านนั้น ประกอบด้วยข้อความสั้น ๆ ซึ่งครอบคลุมคุณลักษณะแต่ละด้านอย่างครบถ้วน จากนั้นได้นำข้อความซึ่งเป็นมาตรการของคุณลักษณะทั้ง 3 ด้านนี้ ไปให้ผู้ทำหน้าที่เกี่ยวกับภาระ รับผิดชอบและภาระประ เป็นผลการศึกษากฎปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล จากสถานศึกษาพยาบาล เป็นผู้คัดเลือกและเพิ่มเติมสถานศึกษาที่ผู้วิจัยนำข้อความนี้ไปให้คัดเลือก มีจำนวน 5 แห่ง คือ

- คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
- โรงเรียนพยาบาล วิทยาลัยเกอการุญย์
- แผนกพยาบาลศึกษา คณะครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- วิทยาลัยพยาบาล โรงพยาบาลราชวิถี
- โรงเรียนพยาบาล โรงพยาบาลผาขาว

หลังจากได้นำข้อความที่มีผู้คัดเลือกและเพิ่มเติมแล้วมาแก้ไขเพิ่มเติม และทำการคัดเลือกใหม่ ผลปรากฏว่า ได้มาตรการสำหรับวัตถุประสงค์ทั้ง 3 ด้าน ดังนี้

ความสามารถในการปฏิบัติพยาบาล	28 ข้อ
ความรับผิดชอบ	13 ข้อ
ความสามารถในการเป็นผู้นำและมนุษยสัมพันธ์	25 ข้อ

เมื่อได้มาตรการทั้งนี้แล้ว ผู้วิจัยได้สร้างเกณฑ์ประเมินผล ในลักษณะของมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) โดยได้กำหนด คะแนนของแต่ละข้อ ดังนี้

ดีมาก	ไต่คะแนน	5	คะแนน
ดี	ไต่คะแนน	4	คะแนน
ปานกลาง	ไต่คะแนน	3	คะแนน
พอใช้	ไต่คะแนน	2	คะแนน
ไม่พอใช้	ไต่คะแนน	1	คะแนน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือ นักศึกษาอนุปริญญา ปีที่ 2 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 46 คน ซึ่งได้ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลศิริราช ตามภาควิชาต่าง ๆ ดังนี้

ภาควิชาการพยาบาลสูติบริเวชศาสตร์	จำนวน	10 คน
ภาควิชาการพยาบาลกัลยศาสตร์	จำนวน	6 คน
ภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุข	จำนวน	10 คน
ภาควิชาจักษุวิทยา	จำนวน	10 คน
แผนกการพยาบาล ห้องผ่าตัด	จำนวน	10 คน

การหาความเที่ยงของเกณฑ์ประเมินผล

เนื่องจาก เครื่องมือนี้มีลักษณะเป็น เกณฑ์ประเมินผล (Rating Scale) ดังนั้น ในการหาความเที่ยงของเกณฑ์ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการดังนี้ คือ

1. วิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างข้อ โดยใช้สูตรของฮอยท์ (Hoyt's analysis of variances) ซึ่งผลที่ได้เป็นค่าความเที่ยง (Reliability) ของเกณฑ์โดยตรง
2. นอกจากจะหาความเที่ยงของเกณฑ์โดยตรง โดยใช้สูตรของฮอยท์ ดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยต้องการทราบว่า เมื่อให้นำเกณฑ์ไปใช้ในที่ต่าง ๆ กันแล้ว ผู้ที่ใช้เกณฑ์นี้ จะสามารถประเมินค่า เกณฑ์เที่ยงตรงหรือไม่ ดังนั้น ผู้วิจัย จึงได้หาความเที่ยงของการประเมินค่า (Reliability of ratings) อีกค่าหนึ่งด้วย โดยนำคะแนนที่ได้จากการประเมินค่าใน หอผู้ป่วยแต่ละแห่งมาคำนวณ นอกจากนี้ ก็ได้หาความเที่ยงของการตัดสินใจของผู้ตัดสิน 1 คน ซึ่งเรียกว่า Intra class correlation พร้อมกันไปด้วย

การหาความตรงของเกณฑ์ประเมินผล

เพื่อเป็นการพิสูจน์ว่า เครื่องมือนี้ เมื่อนำไปใช้แล้ว จะวัดได้ตรงตามสภาพความเป็นจริงหรือไม่ ผู้วิจัยจึงได้หาความตรงตามสาขา (Concurrent validity) ของเครื่องมือ โดยการนำคะแนนการฝึกนาคาปฏิบัติที่ได้จากการใช้เกณฑ์นี้วัด มาหาความสัมพันธ์กับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของวิชาที่เกี่ยวข้องกัน ถ้าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ได้จะเป็นค่าที่บอกถึง สัมประสิทธิ์ความตรง ของเครื่องมือ ดังกล่าว

อภิปรายผลการวิจัย

1. ลักษณะของ เกณฑ์ประเมินผล ที่สร้างขึ้น เป็น มาตรฐานส่วนประเมินค่า (Rating scale) ประกอบด้วยมาตรฐานการ สำหรับวัดคุณลักษณะที่ต้องการ 3 ประการ คือ
  - ความสามารถในการปฏิบัติพยาบาล
  - ความรับผิดชอบ

ความสามารถในการ เป็นผู้นำและมนุษยสัมพันธ์

2. ค่าความเที่ยงของเกณฑ์ประเมินผล จากการคำนวณโดยใช้สูตรของฮอยท์ จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 46 คน ได้ค่าเท่ากับ 0.9434

จากที่ Frederick B Davis¹ กล่าวว่า ไม่มีใครจะสามารถตอบได้ว่า ความเที่ยงควรจะมีค่าสูงเท่าใด ตามความจริงแล้วในจำนวนแบบสอบที่มีความตรงเท่า ๆ กัน แบบสอบที่มีความเที่ยงสูงที่สุดก็ถือว่าเป็นที่สูงสุด แต่ในทางปฏิบัติ ผู้ใช้แบบสอบสามารถปรับปรุงวิธีการ ในการแปลคะแนนของบุคคลและกลุ่มได้ เพื่อให้มีความเที่ยงสูงขึ้น และ นอกจากนี้เขายัง กล่าวถึง จากประสบการณ์ ได้ปรากฏว่า สำหรับการวัดลักษณะของแต่ละบุคคล ถ้าสัมประสิทธิ์ ความตรงต่ำกว่า 0.75 ก็ถือว่าค่อนข้างต่ำไป สำหรับการวัดค่าเฉลี่ยของลักษณะของกลุ่ม ที่มีหลาย ๆ หมวด ประมาณ 25 - 50 คน คะแนนที่มีความเที่ยงเพียง 0.50 ก็เป็นค่า ที่ใช้ได้สำหรับกลุ่มที่ใหญ่มาก ๆ แม้ค่าความเที่ยงจะต่ำกว่านี้ก็ยังใช้ได้บ่อย ๆ โดยทั่ว ๆ ไปแล้ว เป็นการดีที่สุดที่จะเลือกแบบสอบที่มีค่า Reliability สูงที่สุด ในพวกที่มีความตรงเท่า ๆ กัน

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า ค่าความเที่ยง 0.9434 สำหรับกลุ่มตัวอย่าง 46 คน ก็นับว่า เป็นค่าที่มีความเที่ยงสูงพอ และจากการทดสอบสมมุติฐาน โดยใช้ F test ก็ได้ค่า F มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 จึงสรุปได้ว่า การวัดความสามารถในการปฏิบัติงานนี้ สามารถจำแนก บุคคลได้

3. ค่าความเที่ยงของการประเมินค่า (Reliability of ratings)

จากการทดลองใช้เกณฑ์ในภาควิชาต่าง ๆ 6 ภาควิชา ผลปรากฏว่า การคำนวณ หาค่าความเที่ยงของการประเมินค่า โดยใช้เกณฑ์ มีค่า โดยเฉลี่ย เท่ากับ 0.603 ซึ่งใน

¹ Frederick B. Davis, Educational Measurements and Their Interpretation, Wadsworth Publishing Co. : California, 1966.

จำนวนนี้มีกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 46 คน ที่ทดลองใช้เกณฑ์² ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า ค่าความเที่ยงนี้ เป็นค่าที่สูงพอสมควร

4. ค่าความเที่ยงของผู้ตัดสิน 1 คน

เป็นการทดสอบว่า ผู้ตัดสิน ที่นำเกณฑ์ไปใช้ จะตัดสินอย่างมีความเที่ยงสูงพอหรือไม่ ผลปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยของความเที่ยงของผู้ตัดสิน 1 คน มีค่าเท่ากับ 0.72 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เกณฑ์นี้ทั้งสิ้น 18 คน นั่นคือ สรุปได้ว่า ค่าความเที่ยงนี้สูงพอควรเช่นเดียวกัน

5. การหาความตรงของเกณฑ์ประเมินผล

ขั้นแรกผู้วิจัยได้ดำเนินการหาความตรง โดยการใหญ่ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับประเมินผลของนักศึกษาพยาบาล เป็นผู้คัดเลือก และเพิ่มเติมข้อความที่เป็นมาตรการของแต่ละลักษณะ ที่กำหนดในเกณฑ์ประเมินผล เมื่อได้เกณฑ์ประเมินผลที่สร้างแล้ว และนำไปทดลองใช้ก็ได้หาความตรงอีกครั้งหนึ่ง ในลักษณะของความตรงตามสภาพ (Concurrent validity) โดยนำเอาคะแนนของภาคปฏิบัติที่ได้ในแต่ละภาควิชา มาหาความสัมพันธ์กับคะแนนผลสัมฤทธิ์ของวิชาที่เกี่ยวข้องกัน จึงพบว่า คะแนนภาคปฏิบัติ กับคะแนนผลสัมฤทธิ์ของวิชาที่เกี่ยวข้องกัน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งสิ้น ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับผลงานวิจัยของวิภา จักรเพชร⁴ ซึ่งได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับ การหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนการเรียนภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ ของนักเรียนพยาบาลอนุปริญญา ชั้นปีที่ 2 โรงเรียนพยาบาลดุสิตอภินิหาร และอนามัย ศิริราช พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนภาคทฤษฎีและปฏิบัติ มีความสัมพันธ์กัน

² Ibid., pp. 23 - 24.

³ Ibid., pp. 23 - 24.

⁴ วิภา จักรเพชร, "ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนภาคปฏิบัติ และคะแนนภาคทฤษฎี วิชาการพยาบาลทั่วไป ของนักศึกษาพยาบาลอนุปริญญาชั้นปีที่ 2 โรงเรียนพยาบาลดุสิตอภินิหารและอนามัย ศิริราช ปีการศึกษา 2511," (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต, คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ปี 2512.)

ในระดับปานกลาง

ฉะนั้น การที่เครื่องมือมีสีขาววักแล้วได้คะแนนดังกล่าว จึงน่าจะนับได้ว่า เป็น
เครื่องมือที่ใช้ได้

ข้อเสนอแนะ

1. ผลการสร้างเกณฑ์ประเมินผลนี้ ได้เกณฑ์ที่ใช้สำหรับวัดการศึกษากฎปฏิบัติของ
นักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติงาน ตามวัตถุประสงค์ของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลเท่านั้น ถ้า
จะนำเกณฑ์นี้ไปใช้วัดการศึกษากฎปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลสถาบันใดก็ตาม ควรจะพิจารณา
ว่าวัตถุประสงค์ของการฝึกปฏิบัติของสถาบันนั้น ๆ มีความคล้ายคลึง หรือ เหมือนกัน กับ
วัตถุประสงค์ ของคณะพยาบาลศาสตร์หรือไม่ เพียงใด ถ้าวัตถุประสงค์ต่างกัน เกณฑ์นี้ใช้ไม่ได้
2. ผู้ใช้เกณฑ์ประเมินผล หรือผู้ที่ทำหน้าที่ประเมินผลการศึกษากฎปฏิบัติของนักศึกษา
พยาบาล ควรจะอยู่ใกล้ชิดกับนักศึกษาตลอดเวลา เพื่อได้สังเกตพฤติกรรมของนักศึกษาได้ละเอียด
ถี่ถ้วน และทุกครั้งที่ได้สังเกตพฤติกรรมแล้ว ควรจะสรุปบันทึก (Anecdotal record) ของ
แต่ละคนไว้ด้วย
3. ควรจะมีการศึกษาเกี่ยวกับเกณฑ์ประเมินผลการศึกษาปฏิบัติ ของนักศึกษาพยาบาล
ที่ฝึกปฏิบัติงานในด้านการบริหารงานด้วย ซึ่งในคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ได้แก่นัก
ศึกษาพยาบาลระดับปริญญา ซึ่งมีที่ 5 แห่งที่ศึกษาพยาบาลปริญญา ปีที่ 4 ซึ่งมาตรการในการ
ประเมินผลสำหรับนักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติงานบริหารนี้ ย่อมแตกต่างจากนักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติการพยาบาล
ขั้นพื้นฐาน